

Ca l'Alen

Capolat

Ubicació

Comarca: Berguedà

Lloc/Adreça: Des de la carretera de Sant Llorenç cal agafar el trencant de Coforb, ca l'Alen és la primera casa que es troba al costat de la carretera.

Emplaçament La casa està situada en l'ampla carena que conté l'església parroquial, cal Julit i Rossinyol, lleugerament elevada sobre les terres de conreu que l'envolten.

Coordenades:

Latitud: 42.09051

Longitud: 1.79316

UTM Est (X): 400193

UTM Nord (Y): 4660530

Classificació

Número de fitxa 08045 - 51

Àmbit: Patrimoni immoble

Tipologia Edifici

Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular

Segle XIII-XX

Estat de conservació Bo

Protecció Inexistent

Tipus de protecció: Inexistent

Accés Fàcil

Ús actual: Residencial

Titularitat Privada

Titular: 001600700DG06A0001FA

Autoria de la fitxa Pol Navarro Costa - Societat d'Arqueologia del Berguedà

Data de registre de la fitxa: dt., 11/01/2022 - 22:21

Descripció

Es tracta d'un edifici de planta rectangular malgrat les diferents ampliacions. L'edifici principal consta de planta baixa i planta pis. En l'ampliació del segle XX, adossada a la façana sud, es contenen tres nivells amb un femer que ocupa la planta baixa. L'estructura està adossada a un marge, fet que li permet tenir accés a peu pla en els dos nivells.

A poca distància de la cantonada sud-est de la casa podem veure les restes del paller que sembla tenia un sol nivell amb la teulada d'un sol vessant. En les fotos antigues entre la porta del clos i la pallissa es veuen corts amb la teulada a un sol vessant.

Aquest edifici va patir un incendi a finals del segle XX. L'interior va ser reformat completament per aquesta causa.

Observacions:

A l'extrem sud de l'era hi trobem un "com" tallat en un bloc monolític de perfil trapezial. L'interior està excavat en obi i està lleugerament escantonat en una de les vores. Segons informacions orals, no està clara la relació d'aquest element amb ca l'Alen, però hi ha la possibilitat que s'hagi transportat aquí des de la Casanova de Rossinyol.

Història

En el segle XIII era conegut com a mas Riu o bé mas de s'Abadia, depenent del monestir de Santa Maria de Serrateix. Al segle XIX es passa a anomenar Alen, tal i com ho demostra el revers d'un pergami del segle XIII: "*Coforp, mas abadía alias Riu, vuy Alen. Any 1807*".

La primera menció documental del mas, aleshores anomenat Riu, és de l'any 1004 i ja apareix dins la parròquia de Sant Martí de Coforb. El 13 d'octubre de 1314 observem com el batlle del monestir de Santa Maria de Serrateix, Pere de Santcliment, estableix a Joan Rossinyol i la seva muller al mas Riu o s'Abadia.

Potser quedà deshabitat durant la crisi baixmedieval, doncs el 26 de desembre de 1417 l'abat -Galceran- de Santa Maria de Serrateix estableix en emfiteusi a Guillem Ramon del Graner de Berga, atenent que el dit mas estava derruït des de feia més de 40 anys; fet que ens mostra un abandonament d'aquest mas, solucionat amb l'establiment de Guillem Ramon del Graner.

A partir d'aleshores podem observar nombroses referències d'habitants d'aquest mas, fet que ens demostra una llarga pervivència d'hàbitat en el mas, sense tornar a quedar abandonat.

L'anàlisi de l'edifici ens assenyala els següents moments constructius: El primer, al segle XIII, amb l'edifici original coincidint amb la meitat nord de la construcció, on trobem murs corresponents de la casa baixmedieval i conformant una estructura de planta quadrangular amb dos nivells. En segon lloc, al segle XV es fan reparacions d'arranjament de part de murs i teulada, possiblement malmesos arran de l'abandonament -momentani- per les epidèmies del segle XIV.

Més endavant, al segle XVIII es produeix una primera ampliació, possiblement fent desaparèixer el mur sud de la casa baixmedieval i el qual no ens ha pervingut. S'afegeix un cos a la façana sud de la casa. És probable que en aquest moment es construeixi el clos i el paller.

Al segle XX s'adossa a la façana sud una estructura a tres nivells que aprofita el desnivell d'un marge. A planta baixa hi ha un femer amb volta de rajola d'arc rebaixat amb dues obertures en el sostre que comunicaven amb les corts del primer nivell, coincidint amb la planta baixa de l'edifici principal. En el

segon nivell, que coincideix amb la planta pis, es troba l'eixida amb una obertura de tres arcs rebaixats sobre dos pilars.

Bibliografia

BOLÒS, Jordi. (2006) Diplomatar del monestir de Santa Maria de Serrateix. Segles X-XV. Fundació Noguera, Barcelona.

CASACUBERTA, A., CUNILL, J., SÁNCHEZ, J. (2022) Història dels masos del Municipi de Capolat. Inèdit.

SOCIETAT D'ARQUEOLOGIA DEL BERGUEDA (2004) Inventari i Catalogació del Patrimoni Cultural moble i immoble del Municipi de Capolat. Inèdit.

